

ontwerpvoorstel aan de raad

Gemeente Utrecht

Opgesteld door Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling
Ontwikkeling

Kenmerk 12.099172

Vergadering Commissie

Vergaderdatum 29 januari 2013

Geheim

Scenario's Grand Départ Tour de France Utrecht

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

- 1 de door het college opgelegde geheimhouding van dit raadsvoorstel conform artikel 25, derde lid Gemeentewet te bekrachtigen;
- 2 het college op te dragen bij de verdere uitwerking van de Grand Départ Tour de France Utrecht een begroting en een dekkingsplan op te stellen, voor de dekking van de kosten uit te gaan van publiek-private financiering en daarvoor het verkennend overleg met publieke en private partners te intensiveren;
- 3 de intentie vast te leggen om de dekking van de gemeentelijke bijdrage voor de organisatie van de Grand Départ Tour de France Utrecht onderdeel te maken van de integrale afweging bij de Voorjaarsnota 2013 en definitief te besluiten over begroting en dekking van de organisatie van de Grand Départ Tour de France Utrecht bij de Voorjaarsnota 2013;
- 4 een richtinggevende uitspraak te doen over de uitstraling die de gemeente Utrecht met haar partners voor het organiseren van de Grand Départ Tour de France Utrecht moet nastreven, conform de uitgangspunten van ons college en
- 5 een richtinggevende uitspraak te doen over het bedrag dat vanuit gemeentelijke middelen in cash extra beschikbaar zou kunnen worden gesteld voor het organiseren van de Grand Départ Tour de France Utrecht, conform de uitgangspunten van ons college.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,

De burgemeester,

Conclusie commissie Mens en Samenleving:

- het ontwerp-raadsvoorstel wordt besproken in de raadsvergadering van 28 februari; - het

ontwerp-raadsvoorstel wordt door het college aangepast op de beslispunten 4 en 5, uitgaande van het in de bijlagen als derde beschreven scenario; - het college zal in het aan te passen stuk ook aandacht besteden aan 'de risico's'; - de geschatte bespreektijd bedraagt 60 minuten.

datum: 29 jan 2013

status: **B**

samenvatting**Gemeente Utrecht**

Opgesteld door	Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling Ontwikkeling
Kenmerk	12.099172
Vergadering	Commissie
Vergaderdatum	29 januari 2013

Geheim

Scenario's Grand Départ Tour de France Utrecht

Raadsvoorstel:

- 1 de door het college opgelegde geheimhouding van dit raadsvoorstel conform artikel 25, derde lid Gemeentewet te bekrachtigen;
- 2 het college op te dragen bij de verdere uitwerking van de Grand Départ Tour de France Utrecht een begroting en een dekkingsplan op te stellen, voor de dekking van de kosten uit te gaan van publiek-private financiering en daarvoor het verkennend overleg met publieke en private partners te intensiveren;
- 3 de intentie vast te leggen om de dekking van de gemeentelijke bijdrage voor de organisatie van de Grand Départ Tour de France Utrecht onderdeel te maken van de integrale afweging bij de Voorjaarsnota 2013 en definitief te besluiten over begroting en dekking van de organisatie van de Grand Départ Tour de France Utrecht bij de Voorjaarsnota 2013;
- 4 een richtinggevende uitspraak te doen over de uitstraling die de gemeente Utrecht met haar partners voor het organiseren van de Grand Départ Tour de France Utrecht moet nastreven, conform de uitgangspunten van ons college en
- 5 een richtinggevende uitspraak te doen over het bedrag dat vanuit gemeentelijke middelen in cash extra beschikbaar zou kunnen worden gesteld voor het organiseren van de Grand Départ Tour de France Utrecht, conform de uitgangspunten van ons college.

Argumenten

- 1.1 De financiële onderhandelingspositie van de gemeente naar de ASO wordt in geval van openbaarheid geschaad
- 1.2 De financiële onderhandelingspositie van de gemeente naar beoogde publieke en private partners wordt in geval van openbaarheid geschaad
- 2.1 Het organiseren van de Grand Départ Tour de France is een economische impuls voor het lokale, regionale en provinciale bedrijfsleven.
- 2.2 Het organiseren van de Grand Départ Tour de France past in de strategische agenda van het Ministerie van VWS.

- 3.1 Het besluiten over een definitieve begroting van kosten en een dekkingsplan is thans nog niet mogelijk.
- 4.1 Het organiseren van de Grand Départ Tour de France in Utrecht is de succesvolle afronding van een langjarig acquisitie- en lobbytraject.
- 4.2 Het organiseren van de Grand Départ is onderdeel van de stepping stones die de ontwikkeling van de stad markeren en de positie van Utrecht als evenementenstad versterken
- 4.3 Het organiseren van de Grand Départ is een belangrijke impuls voor de regionale economie en de internationale naamsbekendheid van de stad met een langjarig economisch en maatschappelijk effect
- 4.4 Het organiseren van de Grand Départ is een belangrijke impuls voor de fiets/wieler- en topsportevenementen agenda van de stad, draagt bij aan een gezonde samenleving en biedt een grootschalig publiek een gratis toegankelijk evenement.
- 4.5 Met elk van de vier scenario's is een toegankelijk, feestelijk en veilig evenement te organiseren
- 4.6 De eerder genoemde uitgangspunten in dit voorstel vormen de basis voor de te maken afwegingen van de raad
- 5.1 De financiële uitwerking van de scenario's in de bijlage biedt voldoende basis om de gewenste inhoudelijke uitstraling van de Grand Départ te 'vertalen' in een totale begrotingsomvang op hoofdlijnen
- 5.2 Op basis van het uitgangspunt van publiek-private financiering is de benodigde gemeentelijke bijdrage op hoofdlijnen te herleiden

Kanttekeningen

- 4.1 Er is geen zekerheid dat de economische impuls dezelfde omvang krijgt als die van de Grand Départ Rotterdam in 2010 (33 miljoen Euro)
- 4.2 De uitkomst van gesprekken en onderhandelingen met alle betrokken partijen zijn nog onzeker.
- 4.3 Voor de Tour de France geldt hetzelfde beleid rondom in rekening brengen van ambtelijke kosten als bij andere evenementen.

toelichting**Gemeente Utrecht**

Opgesteld door	Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling Ontwikkeling
Kenmerk	12.099172
Vergadering	Commissie
Vergaderdatum	29 januari 2013

Geheim

Scenario's Grand Départ Tour de France Utrecht

Context**AANLEIDING**

De stad Utrecht is al vele jaren kandidaat voor de organisatie van de Grand Départ van de Tour de France (ploegenpresentatie, Proloog en de start van de 1e etappe). Dit traject wordt ondersteund door "ambassadeur" en winnaar van de Tour de France 1968, Jan Janssen, een groot aantal Utrechtse bedrijven, verenigd in het Business Peloton Utrecht (BPU), en initiatiefnemer Stichting Tour sous le Dom van o.a. wieljournalist Jeroen Wielaert.

Zoals bekend is Utrecht -nadat in een eerdere fase de "Grand Départ" in 2010 werd gegund aan Rotterdam- op verzoek van de organisator, de Amaury Sport Organisation (ASO), kandidaat gebleven voor 2014, 2015 of 2016, zonder dat daarvoor het bidbook van 2006 zou moeten worden vernieuwd c.q. een nieuwe bid zou moeten worden uitgebracht.

Op 14 december 2012 is bekendgemaakt dat de Grand Départ 2014 zal plaatsvinden in Leeds/Yorkshire. De directeur Tour de France heeft de burgemeester daarover persoonlijk geïnformeerd en Utrecht gevraagd kandidaat te blijven voor 2015 en 2016. Daarover zouden gesprekken op korte termijn kunnen starten.

Wij zijn in dat licht aan het verkennen welke vorm en inhoud de Utrechtse Grand Départ zou kunnen krijgen. In de commissie Mens en Samenleving van 24 oktober 2012 is door wethouder Sport toegezegd enkele mogelijke scenario's met begroting en dekking hiertoe voor te leggen. In dit voorstel zijn vier scenario's op hoofdlijn inhoudelijk beschreven en financieel vertaald. Bij het opstellen van de scenario's hebben de Grand Départs in Luik en Rotterdam min of meer als voorbeelden gediend voor de diversiteit hoe een Grand Départ georganiseerd kan worden. Luik 2012 was daarbij een sobere variant, Rotterdam 2010 een uitgebreide en ambitieuze variant. In de afgelopen periode zijn in een proces van co-creatie met raadsleden en met het BPU en de stichting Tour sous le Dom de scenario's tot leven gekomen en ook is gepeild welke ambitie mogelijke publieke en private partners aanspreekt, mede gelet op financiële participatie.

Bij deze scenario's zijn verschillende kanttekeningen te plaatsen:

De scenario's worden als integrale scenario's gepresenteerd. In de praktijk zal echter blijken dat onderdelen van de verschillende scenario's uitwisselbaar zijn.

In de onderhandelingen met de ASO en met private en publieke partners zal blijken dat

partijen voorkeuren hebben die door de verschillende scenario's heen kunnen lopen. In de uitwerking zullen zich nieuwe kansen aandienen, die ertoe kunnen leiden dat de scenario's aangepast worden.

Vanwege deze kanttekeningen is het onverstandig deze scenario's te beschouwen als definitief en integraal. Zij geven echter wel een indruk van het soort Grand Départ dat wij kunnen organiseren, welke activiteiten voorafgaand aan, tijdens en erna zullen plaatsvinden en wat de kosten daarvan zijn. Na afronding van de onderhandelingen zijn de uitstraling van het evenement, de daarbij behorende activiteiten en begroting scherper te beschrijven.

Vanwege deze nuancering van de scenario's vragen wij u niet een definitieve uitspraak te doen over een voorkeursscenario. Om het traject met de ASO en met publieke en private partners voort te zetten en te intensiveren hebben wij echter wel een richtinggevende uitspraak van uw raad nodig over de door u gewenste uitstraling van het evenement en de gemeentelijke bijdrage.

VOORSTEL COLLEGE ROND UITSTRALING EN BEGROTING/GEMEENTELIJKE BIJDRAGE

Wij stellen u voor met betrekking tot de Grand Départ de volgende uitgangspunten te hanteren en vragen u een richtinggevende uitspraak te doen:

- het moet een feest voor de stad worden. Sfeer en uitstraling (inclusief legacy) van de Giro in Utrecht in 2010 is voor ons college een goed referentiepunt. Omdat de Tour bijna een week de stad bezoekt en een flink groter evenement is, biedt dit nog meer mogelijkheden;
- onderdeel van een feest voor de stad is, wat ons betreft, het organiseren van een grote hoeveelheid side-events in de opmaat naar en ná de organisatie van het Grand Départ. Op deze manier kunnen wij ervoor zorgen dat de hele stad de Tour meemaakt;
- onderdeel van een feest voor de stad is, wat ons betreft, dat er tijdens de Grand Départ niet alleen gefietst wordt, maar dat er een breed programma in de stad plaatsvindt rondom de komst van de Tour;
- het moet passen in beleid en strategie van de stad (Utrecht Fietsstad, Stad van Kennis en Cultuur, sportbeleid, stadspromotie, duurzaamheid, volksgezondheid).

In het licht van deze uitgangspunten is een totale begroting van tussen de EUR 13 en 16 miljoen te realiseren, waarbij naar verwachting de extra bijdrage (in cash) vanuit gemeentelijke middelen tussen de EUR 4 en 5 miljoen zal bedragen. De precieze omvang van de begroting, evenals de gemeentelijke bijdrage, is afhankelijk van de uitkomsten van de verschillende onderhandelingstrajecten, het aantrekken van middelen van andere partijen en de integrale afweging van middelen bij de voorjaarsnota. Ons uitgangspunt is dat een 50-50 verdeling publiek privaat wordt bereikt qua financiering. Bij het definitieve voorstel voor de Grand Départ, inclusief begroting, zal dit definitief duidelijk moeten worden.

Voorgesteld wordt dit document met bijlagen in een geheime bijeenkomst nader te presenteren en te behandelen. De reden hiervoor is als volgt. Nu er duidelijkheid voor Utrecht is met betrekking tot het jaartal, is er nog een financieel traject te gaan, zowel met de ASO, intern gemeentelijk, als met publieke en private partners die de gemeente wil betrekken bij de dekking van de kosten. Het openbaar maken van de inzet van de gemeente in deze fase van de lobby is niet in het belang van de gemeente zelf, noch van de beoogde publieke en private partners.

CONTEXT

Een start van de Tour de France betekent het naar Utrecht halen van een -voor een omvangrijk publiek- gratis toegankelijk topsportevenement van wereldformaat. En net als bij de etappe van de Giro d'Italia in 2010 verwachten wij dat ook dit evenement zal leiden tot een grootschalig feest voor de gehele stad. Een start van de Tour de France in Utrecht kan daarnaast ook een belangrijke impuls voor 'Utrecht fietsstad' betekenen en bijdragen aan een langdurig legacy-effect voor Utrecht. Niet alleen sportief, maar ook voor de economische ontwikkeling, het toerisme en de promotie en marketing van de stad.

Een sterke stad maak je -ook- door onderscheidende en internationale evenementen naar je toe halen. Een succesvolle start van de Tour de France in Utrecht kan een belangrijke bijdrage leveren aan reputatie, internationale ontwikkeling en ambities van Utrecht en het kan de positie van Utrecht als evenementenstad verder versterken. De start van de Tour de France past in de stepping stones van de lange termijn evenementenagenda van de stad. Zoals door onderzoek is vastgesteld in Rotterdam in 2010, kunnen de economische effecten van de Grand Départ ca. EUR 33 miljoen bedragen, een welkome impuls voor bedrijvigheid, werkgelegenheid en investeringen voor de stad in tijden van economische en financiële crisis.

Zoals gezegd kent de kandidaatstelling van Utrecht voor de start van de Tour de France een lange voorgeschiedenis waarbij steeds sprake is geweest van een breed maatschappelijk draagvlak. Dat is in september 2012 opnieuw bevestigd, met de presentatie van de resultaten van een, in opdracht van het BPU, begin 2012 verricht onderzoek naar het draagvlak onder de Utrechtse bevolking. Uit dit onderzoek blijkt dat 80% van de Utrechtse bevolking positief is over deze ambitie.

Etappe en finish van de Giro d'Italia in mei 2010 hebben daarbij zeker een belangrijke rol gespeeld. De succesvolle organisatie van dit evenement heeft geleid tot veel enthousiasme en waardering onder bewoners, bedrijven en bezoekers van de stad.

Daarbij komt, dat in de aanloop en tijdens het evenement diverse educatieve, culturele en sportieve side-events zijn georganiseerd voor een breed samengesteld publiek. En het evenement is, net als dat het geval was in 2005 bij het FIFA WK voetbal < 20 jaar, aangegrepen voor een blijvende sportieve nalatenschap. Met het WK voetbal < 20 jaar heeft het schoolvoetbal een belangrijke impuls/doorstart gekregen en de etappe van de Giro d'Italia heeft de Giro Classico nagelaten, een toertocht evenement met verschillende afstanden dat in 2013 toe is aan de vierde editie en waaraan 3.500 fietsers/wielrenners deelnemen.

De recente ontwikkelingen in de wielersport, zoals het USADA-rapport en het terugtrekken van Rabobank als sponsor van een van de belangrijkste mannenwielploegen raken het imago van de (inter) nationale wielersport. Tegelijkertijd is het een belangrijke kans voor de wielersport om met vereende krachten te werken aan de problemen waarmee de sport op dit moment te kampen heeft. De actuele situatie raakt uiteraard ook de organisatie van de Tour de France. Algemeen bekend is, dat de directie van de Tour de France al jaren een fel anti-doping beleid voert. Tijdens de recente presentatie van de Tour de France 2013 in Parijs (oktober 2012), is dit opnieuw zeer stevig bekrachtigd door de directeur van de Tour de France. De directie van de Tour de France zal zich maximaal inspannen dat de Tour de France "schoon" wordt en blijft. Tegen deze achtergrond handhaaft Utrecht de kandidatuur voor het organiseren van de start van de Tour de France in één van de komende jaren.

Vanuit de Raad is inmiddels het voorstel gekomen om de in Utrecht aanwezige kennis met betrekking tot doping en dopingonderzoek (UMCU, UU, Doping Autoriteit) in een toonaangevend (inter)nationaal congres te delen, zodat het profiel van Utrecht als vooraanstaand internationaal kenniscentrum gepositioneerd kan worden in relatie tot de sport.

Argumenten

1.1 *De financiële onderhandelingspositie van de gemeente naar de ASO wordt in geval van openbaarheid geschaad*

Na de definitieve keuze van de Grand Départ Tour de France voor Utrecht zullen contractonderhandelingen gevoerd moeten worden met de ASO. Deze onderhandelingen hebben zowel invloed op de begroting van de kosten (zoals het parcours en de benodigde infrastructurele aanpassingen), als op de mogelijkheden voor dekking van de kosten (zoals het door de gemeente (laten) vermarkten van hospitality langs het parcours). Deze onderhandelingen worden geschaad als de financiële gegevens die de gemeente hanteert in de openbaarheid komen (WOB artikel 10 lid2).

1.2 *De financiële onderhandelingspositie van de gemeente naar beoogde publieke en private partners wordt in geval van openbaarheid geschaad*

Publieke en private partners zijn van grote betekenis voor de haalbaarheid van de Grand Départ in Utrecht: ze hebben invloed op de ambitie en dus de kosten van het evenement op basis van het uitgangspunt van wederkerigheid en publieke en private partners zijn cruciaal voor de dekking van de kosten op basis van het uitgangspunt van publiek-private financiering. Dit alles komt in onderhandelingen tot stand. Openbaarmaking van de financiële inzet die de gemeente hierbij hanteert zal de positie van de gemeente schaden (WOB artikel 10 lid2). Het voortijdig bekend worden van het jaar waarin de Grand Départ in Utrecht zal plaatsvinden verzwakt de positie van de gemeente naar publieke en private partners, waarin inzet is dat hún financiële bijdragen mede bepalend zijn voor de definitieve acquisitie van het evenement.

2.1 *Het organiseren van de Grand Départ Tour de France is een economische impuls voor het lokale, regionale en provinciale bedrijfsleven.*

De gemeente Utrecht is als publieke organisatie verantwoordelijk voor de acquisitie van het topevenement Grand Départ Tour de France. De directe economische effecten in termen van bestedingsimpuls en bijdrage aan de werkgelegenheid slaan echter grotendeels neer in de economische sector, met name het lokale, regionale en provinciale bedrijfsleven. Op grond hiervan dient publiekprivate samenwerking in de verdere uitwerking en publiekprivate dekking van de kosten (indicatief in de verhouding 50%-50%).

Er is nauwe samenwerking met het Business Peloton Utrecht (BPU), het platform voor bedrijven dat destijds door de gemeente Utrecht is geïnitieerd ter ondersteuning en medefinanciering van de Tour de France ambitie van de stad. In het BPU zijn inmiddels ca. 50 middelgrote en kleinere bedrijven verenigd. Bij de eerste verkennende gesprekken die reeds zijn gevoerd met o.a. het BPU, is door het bedrijfsleven aangegeven dat ook zij wederkerigheid tussen private en publieke

partners, zoals de gemeente Utrecht, van groot belang achten. Bij succesvolle acquisitie van private bijdragen bepaalt deze 'opbrengst' mede het ambitieniveau van het evenement.

Omdat de economische effecten naar verwachting zullen neerslaan in de gehele provincie Utrecht (zoals de duizenden hotelovernachtingen) en te ziner tijd de eerste etappe ook deels door de provincie Utrecht zal gaan, zal ook verkennend overleg gevoerd worden met de provincie Utrecht over een bijdrage aan de dekking van de kosten, indien Utrecht de Grand Départ krijgt toegewezen. Ook in de vorige fase van acquisitie van de Grand Départ was door de provincie Utrecht een financieel commitment vastgelegd.

2.2 *Het organiseren van de Grand Départ Tour de France past in de strategische agenda van het Ministerie van VWS.*

Het organiseren van de Grand Départ Tour de France in Nederland past in de strategie van stimulering van topsportevenementen van het ministerie van VWS en past binnen het huidige beleid van het ministerie. Momenteel ontwikkelt het ministerie samen met NOC*NSF en stakeholders als sportbonden en vier grote steden in een stuurgroep een nieuw strategisch evenementenbeleid, dat per 1 januari 2014 zou moeten ingaan. Hiervoor wordt een strategische evenementenkalender ontwikkeld. De mogelijke start van de Tour de France in Utrecht is op deze strategische evenementenkalender geplaatst. Utrecht is daarmee in de positie om het ministerie van VWS een subsidie te vragen als bijdrage in de dekking van de kosten. Dit is in 2010 ook succesvol geweest bij de Giro d'Italia en de start van de Tour de France in Rotterdam.

3.1 *Het besluiten over een definitieve begroting van kosten en een dekkingsplan is thans nog niet mogelijk.*

Op basis van de richtinggevende uitspraak van de raad voor het organiseren van de Grand Départ Tour de France in Utrecht zullen de contractonderhandelingen met de directie van de ASO gevoerd worden. Ook zullen de gesprekken met private en publieke partners leiden tot definitieve financiële bijdragen. Daarnaast dient bij de VJN nog een integrale afweging van de gemeentelijke middelen plaats te vinden.

Op grond van het resultaat van deze trajecten worden de definitieve begroting van de kosten en het dekkingsplan opgesteld, de eventuele resterende risico's in beeld gebracht en een voorstel voorbereid voor de dekking van de gemeentelijke bijdrage. De Voorjaarsnota is het kader waarbinnen deze besluitvorming tot stand dient te komen. Zoals hierboven aangegeven vragen wij u nu een richtinggevende uitspraak ten behoeve van het starten van de onderhandelingen.

4.1 *Het organiseren van de Grand Départ Tour de France in Utrecht is de succesvolle afronding van een langjarig acquisitie- en lobbytraject.*

In 2002 zijn de eerste plannen gepresenteerd om Utrecht kandidaat te stellen voor de organisatie van de Grand Départ van de Tour de France en vanaf 2006 is de stad officieel kandidaat voor de organisatie van dit evenement. Begin 2008 heeft de ASO Utrecht genomineerd als een van de twee Nederlandse kandidaten voor de Grand Départ van de Tour de France 2010. Na een nek-aan-nek race is eind 2008 door de ASO besloten om Rotterdam aan te wijzen als startplaats voor de Grand Départ van

de Tour de France in 2010.

Kort daarna is na een formeel verzoek daartoe van de ASO, de kandidatuur van Utrecht gecontinueerd voor de jaren 2014, 2015 en 2016. In de periode 2008 - 2012 zijn de contacten met de ASO onderhouden, hebben er diverse ontmoetingen plaatsgevonden en heeft de directie van de Tour de France meerdere malen een werkbezoek aan Utrecht gebracht.

4.2 *Het organiseren van de Grand Départ is onderdeel van de stepping stones die de ontwikkeling van de stad markeren en de positie van Utrecht als evenementenstad versterken*

De stad Utrecht werkt aan een lange termijnagenda van groei en transformatie van de stad, om het economisch fundament en de kwaliteit van leven duurzaam te versterken. Het organiseren of hosten van internationale evenementen past in deze strategie, omdat deze evenementen een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan versterking van de bekendheid en het profiel van de stad.

De start van de Tour de France past in dezelfde lijn als de andere grote evenementen die op de agenda stonden en staan, zoals de etappefinish van de Giro d'Italia in 2010, het vieren van 300 jaar Vrede van Utrecht en het organiseren van het European Youth Olympic Festival (EYOF), beide in 2013. Deze topevenementen dragen bij aan de versterking van de identiteit en het imago van Utrecht als attractieve evenementenstad, zijn een stimulans voor de Utrechtse bevolking, het bedrijfsleven en bezoekers aan Utrecht en dragen bij aan een blijvend aantrekkelijk woon- en werkklimaat van Utrecht.

4.3 *Het organiseren van de Grand Départ is een belangrijke impuls voor de regionale economie en de internationale naamsbekendheid van de stad met een langjarig economisch en maatschappelijk effect*

Een Grand Départ genereert heel veel (internationale) media-aandacht, zet Utrecht internationaal op de kaart en zal tot een structurele toename leiden van de naamsbekendheid en reputatie van de stad en van het aantal bezoekers aan Utrecht. Dit zal bijdragen aan de economie, de werkgelegenheid en het draagvlak voor de voorzieningen in de stad.

Bij de ontwikkeling van de parcoursen van de Proloog en de start van de 1e etappe zal, gelet op de media-aandacht voor dit evenement, nadrukkelijk rekening gehouden worden met de profilering van de stad. Waar mogelijk moeten de parcoursen langs belangrijke iconen van Utrecht voeren, zoals de Dom, het in ontwikkeling zijnde Stationsgebied, het Utrecht Science Park en de Leidsche Rijntunnel.

De bijdrage aan de economie komt vooral tot uitdrukking via investeringen in het parcours, toeleveranciers en de organisatie (via lokale en regionale bedrijven) en via een economische bestedingsimpuls tijdens de week van de Grand Départ, onder meer in de horeca en het toerisme (overnachtingen, bestedingen in de horeca). De start van de Tour de France in Rotterdam in 2010 heeft geleid tot een bestedingsimpuls van ca.

33 miljoen Euro. Ook bij de tweede etappe van de Giro d'Italia in de provincie Utrecht in 2010 was er een economisch bestedingsimpuls van 3,5 tot 6,9 miljoen Euro. Het robuuste economisch effect van Rotterdam 2010 zal naar verwachting ook in Utrecht optreden. (De economische effectrapportages van Rotterdam 2010 en de Giro Utrecht 2010 zijn in de leeskamer ter inzage.)

Het binnenhalen van de Grand Départ Tour de France, tenslotte, past in de lijn van een proactieve overheid, die in tijden van crisis de economie wil stimuleren.

4.4 *Het organiseren van de Grand Départ is een belangrijke impuls voor de fiets/wieler- en topsportevenementen agenda van de stad, draagt bij aan een gezonde samenleving en biedt een grootschalig publiek een gratis toegankelijk evenement.*

Het organiseren van de Grand Départ van de Tour de France past in collegebrede ambitie 'Utrecht Fietsstad' en sluit aan bij de ambities en het programma 'Utrecht Aantrekkelijk en Bereikbaar'. Om in de groeiende stad Utrecht de leefbaarheid te versterken kiest Utrecht de fiets als primair vervoermiddel. De mogelijke start van de Tour biedt een uitgelezen gelegenheid deze benadering goed voor het voetlicht te brengen en te verbinden met het Programma Fiets (legacy).

Bovendien zal alle aandacht voor de Tour de France het sporten en bewegen in het algemeen stimuleren (zien sporten, doet sporten; de wisselwerking tussen topsport en breedtesport). Dit bevordert een gezonde samenleving en draagt bij aan het terugdringen van steeds vaker voorkomende gezondheidsproblemen, zoals toenemend overgewicht. Een koppeling met bestaande initiatieven op dit terrein is goed mogelijk.

In het sportbeleid van de gemeente Utrecht is de wisselwerking tussen top- en breedtesport een belangrijk thema. Topsport(eventenementen) als vliegwiel voor de breedtesport en talentontwikkeling. De start van de Tour de France biedt optimale mogelijkheden voor het combineren van een grootschalig topsportevenement met een uitgebreid sportief (en cultureel, educatief en maatschappelijk) side-events programma waarbij gewerkt kan worden aan een gericht legacy programma. Dat is een van de redenen waarom de stad topsportevenementen acquireert en organiseert.

Bovendien zal het naar de stad halen van een voor een omvangrijk publiek gratis toegankelijk topsportevenement van wereldformaat, ook leiden tot een grootschalig feest voor de gehele stad. Uit de resultaten van het in september 2012 door het BPU gepresenteerde, begin 2012 uitgevoerde draagvlakonderzoek onder de Utrechtse bevolking, blijkt dat 80% van de respondenten positief staat tegenover de plannen om de start van de Tour de France in Utrecht te organiseren (het rapport ligt in de leeskamer ter inzage).

De organisatie van de Grand Départ van de Tour de France past in de ambities van de regering, waarbij topsportevenementen voor een economische en maatschappelijke impuls moeten zorgen. Een start van de Tour de France in Utrecht is inmiddels opgenomen op de gezamenlijke strategische topsportevenementen agenda van het Ministerie van VWS en het NOC*NSF.

4.5 *Met elk van de vier scenario's is een toegankelijk, feestelijk en veilig evenement te organiseren*

Er zijn vier scenario's uitgewerkt voor een Grand Départ in Utrecht (zie bijlage):

- witte trui
- groene trui
- bolletjestrui
- gele trui

De scenario's hebben een oplopend ambitieniveau met betrekking tot het evenement.

Voor de uitwerkingen per scenario is gebruik gemaakt van de ervaringen van Rotterdam 2010, Luik 2012, eigen ervaringen rondom de Giro Utrecht 2010, ervaringen met andere evenementen in Utrecht en expertbeoordelingen op onderdelen.

Voor we ingaan op de scenario's maken we nog enkele kanttekeningen:

- De scenario's worden als integrale scenario's gepresenteerd. In de praktijk zal blijken dat onderdelen van de verschillende scenario's onderling uitwisselbaar zijn.
- In de onderhandelingen met de ASO en met private en publieke partners zal blijken dat partijen voorkeuren hebben die door de verschillende scenario's heen kunnen lopen.
- In de uitwerking zullen zich nieuwe kansen aandienen die ertoe kunnen leiden dat de scenario's aangepast worden.

Vanwege deze kanttekeningen is het onverstandig deze scenario's te beschouwen als definitief en integraal. Ze geven echter wel een indruk van het soort Grand Départ dat we kunnen organiseren, welke activiteiten voorafgaand aan, tijdens en na zullen plaatsvinden en wat de kosten daarvan zijn. Na afronding van de onderhandelingen is de uitstraling van het evenement en de daarbij behorende activiteiten en begroting scherper te definiëren. In de eerste paragrafen van dit raadsvoorstel heeft het college een voorstel gedaan voor uitgangspunten die zij zou willen hanteren in het uitwerkingstraject.

Algemeen

Het uitgangspunt in alle varianten is een voor renners en publiek veilig parcours. Er wordt rekening gehouden met een grote publieke belangstelling (800.000 tot 1 miljoen bezoekers, inclusief de eigen inwoners van Utrecht) over een periode van een week.

Het parcours is zodanig ontworpen dat er een optimale bereikbaarheid gecreëerd wordt met veilige bezoekersstromen. In de financiële bijlage is opgenomen wat de basiskosten zijn die minimaal gemaakt worden bij een gastheerschap van de Grand Départ.

Alle scenario's zijn opgebouwd op deze basis met daarbovenop een groeiend ambitie- en kostenniveau voor de volgende drie elementen:

- Parcours, locaties, mobiliteit
- Marketing, communicatie, city dressing
- Side events, legacy

Scenario 1: Witte Trui

Het minimale scenario om een veilig en doelmatig evenement neer te zetten zonder extra's.

Parcours, locaties, mobiliteit

De inrichting van parcours, locaties en het niveau van en voorzieningen is basic en doelmatig, gericht op het veilig organiseren van het evenement. Dus het minimale aantal oversteekplaatsen, toiletten en vrijwilligers om de veiligheid en bereikbaarheid te kunnen garanderen.

Marketing, communicatie, city dressing

Langs het parcours is de aankleding ingetogen. De promotie en mediabenedering is met name regionaal gericht en de communicatiemiddelen zoals website zijn eenvoudig en beperkt. De informatievoorziening is basic en gericht op de veiligheid en bereikbaarheid.

Side events, legacy

Alleen tijdens de Grand Départ (donderdag tot en met zondag) worden kleinere sportieve en culturele side-events georganiseerd.

Scenario 2: Groene Trui

Het scenario waar, naast een veilig en doelmatig evenement, ook wordt ingezet om de beleving van het evenement te vergroten door onder andere extra publieksvoorzieningen, meer aankleding en de beperkte aanwezigheid van hotspots tegen vergoeding.

Parcours, locaties, mobiliteit

Er komen meer publieksvoorzieningen zoals enkele megaschermen en meer oversteekpunten. Ook zijn er extra vrijwilligers om de bezoekersstromen te reguleren. Er wordt actief de samenwerking gezocht met OV-bedrijven.

Marketing, communicatie, city dressing

Ook de binnenstad wordt, net zoals langs de route, passend aangekleed (city dressing). Op een beperkt aantal plekken is er tegen een vergoeding WIFI beschikbaar. Er komt een basic publiekscampagne inclusief social media en een iets uitgebreidere website. Mediastrategie is gericht op landelijke sport pers.

Side events, legacy

In plaats van alleen het weekend worden tijdens de hele week in de stad diverse bescheiden culturele en sportieve events aangeboden.

Scenario 3: Bolletjestrui

Het scenario waar, naast een veilig en doelmatig evenement, het een optimale beleving wordt door uitgebreide faciliteiten en voorzieningen. Er wordt ingezet op internationale persbewerking.

Parcours, locaties, mobiliteit

De voorzieningen zijn er op gericht om het voor de bezoekers zo aangenaam en makkelijk mogelijk te maken. Zo wordt de publieksinformatie ook digitaal georganiseerd met gratis WIFI langs het parcours. De mobiliteit is optimaal door het gratis OV, de loopbruggen, de extra megaschermen en de vrijwilligers die als gastheer

optreden

Marketing, communicatie, city dressing

De website is zo interactief mogelijk met een uitvoerige social media aanpak. De stad wordt feestelijk aangekleed met een gele Domtoren, niet alleen tijdens maar ook in de loop naar het evenement. Er is een pro-actief internationaal persbeleid met perspresentaties en promotiefilms met de koppeling Utrecht Fietsstad en toerisme.

Side events, legacy

Voor en tijdens de Grand Départ worden er uitgebreide culturele en sportieve side events georganiseerd. Overigen initiatieven worden gefaciliteerd indien mogelijk.

Scenario 4: Gele Trui

Met dit scenario wordt voor iedereen de optimale belevenis voor, tijdens en na het evenement gecreëerd door optimaal samen te werken, te co-creëren waar mogelijk en breed initiatieven te ondersteunen.

Parcours, locaties, mobiliteit

Een fietsenplan en de inzet van digitale media (QR-codes) maken de mobiliteit optimaal. De venues in de stad worden nadrukkelijker gefaciliteerd en aangekleed, ook komen er zogenaamde fanzones. De vrijwilligers maken onderdeel uit van de beleving door hun herkenbare sfeermakende kleding.

Marketing, communicatie, city dressing

De website is optimaal ingericht en te bekijken via gratis WIFI in de hele stad. De city dressing en publiciteit in de aanloop worden geïntensiveerd. Er is meer budget voor proactieve internationale persbewerking.

Side events, legacy

Er komt een uitgebreid side-events programma ruim voor en tijdens de Grand Départ hierbij wordt co-creatie gestimuleerd. De Tour fungeert nadrukkelijk als investeringsimpuls voor 'Utrecht Fietsstad', onder meer door het verbinden van programma's aan het evenement (legacy).

4.6 *De eerder genoemde uitgangspunten in dit voorstel vormen de basis voor de te maken afwegingen van de raad*

De uitgangspunten zijn:

- Het moet een feest voor de stad worden. De sfeer en uitstraling (inclusief legacy) van de Giro in Utrecht in 2010 is voor het college een goed referentiepunt. Omdat de Tour de France bijna een week de stad bezoekt en een flink groter evenement is, biedt dit nog meer mogelijkheden.
- Onderdeel van een feest voor de stad is wat het college betreft het organiseren van een grote hoeveelheid side-events in de opmaat naar en ná de organisatie van de Grand Départ. Op deze manier kunnen we ervoor zorgen dat de hele stad de Tour de France meemaakt.
- Onderdeel van een feest voor de stad is wat het college betreft dat tijdens de Grand

Départ niet alleen gefietst wordt, maar dat er een breed programma in de stad plaatsvindt rondom de komst van de Tour de France.

- Het moet passen in het beleid en strategie van de stad (Utrecht Fietsstad, Stad van Kennis en Cultuur, sportbeleid, stadspromotie, duurzaamheid, volksgezondheid).

5.1 *De financiële uitwerking van de scenario's in de bijlage biedt voldoende basis om de gewenste inhoudelijke uitstraling van de Grand Départ te 'vertalen' in een totale begrotingsomvang op hoofdlijnen*

De scenario's geven een indruk van het soort Grand Départ dat we kunnen organiseren, welke activiteiten voorafgaand aan, tijdens en erna zullen plaatsvinden en wat de kosten daarvan zijn. Met de richtinggevende keuzes van de raad over de gewenste uitstraling die de gemeente Utrecht met haar partners voor het organiseren van de Grand Départ moet nastreven is uit de ingrediënten van de financiële toelichting op de scenario's een begrotingsomvang op hoofdlijnen te duiden. In het licht van de eerder beschreven uitgangspunten is een totale begroting van tussen de 13 en 16 miljoen Euro te realiseren.

5.2 *Op basis van het uitgangspunt van publiek-private financiering is de benodigde gemeentelijke bijdrage op hoofdlijnen te herleiden*

In het licht van de eerder beschreven uitgangspunten is een totale begroting van tussen de 13 en 16 miljoen Euro te realiseren. Uitgangspunt van het college is dat een 50-50 verdeling publiek privaat wordt bereikt qua financiering. Naar verwachting leidt dit tot een benodigde extra bijdrage (in cash) vanuit gemeentelijke middelen van rond de 4 en 5 miljoen Euro. De precieze omvang van de begroting evenals de gemeentelijke bijdrage is afhankelijk van de uitkomsten van de verschillende onderhandelingsstrategieën en het aantrekken van middelen van andere partijen.

Kanttekeningen

4.1 *Er is geen zekerheid dat de economische impuls dezelfde omvang krijgt als die van de Grand Départ Rotterdam in 2010 (33 miljoen Euro)*

Zekerheid over de economische bestedingsimpuls is pas na het evenement definitief te krijgen. Voorafgaand aan het evenement kan wel een ex ante onderzoek gedaan worden naar de potentiële economische effecten en de randvoorwaarden voor deze effecten. Een dergelijk onderzoek kan na toewijzing van het evenement worden uitgevoerd.

4.2 *De uitkomst van gesprekken en onderhandelingen met alle betrokken partijen zijn nog onzeker.*

De uitkomst van gesprekken en onderhandelingen met alle betrokken partijen is nog onzeker.

Na de richtinggevende uitspraken van de raad bij de behandeling van dit raadsvoorstel

zal het onderhandelingsproces met de ASO en de publieke en private partners gestart worden. In dit voorstel zijn vele aannames gedaan over de inzet en uitkomsten. Deze zullen zeker niet allemaal precies zo tot stand komen. Om die reden zal een definitief voorstel rondom de Grand Départ en het omliggend programma inclusief begroting na afronding van deze gesprekken bij de Voorjaarsnota 2013 worden aangeboden.

4.3 *Voor de Tour de France geldt hetzelfde beleid rondom in rekening brengen van ambtelijke kosten als bij andere evenementen.*

In het vervolgtraject zal met het oog op de onderhandelingen in kaart gebracht worden welke capaciteit en kosten dit betreft.

Uitvoering

Op basis van de richtinggevende uitspraken van de raad en de uitgangspunten met betrekking tot publiek-private samenwerking, - wederkerigheid en - financiering zal bij de VJN 2013 een voorstel voor begroting en dekkingsplan worden voorgelegd, dat deel zal uitmaken van de integrale afweging.

Bijlagen voor de raad en/of raadscommissie

- Draagvlakonderzoek Business Peloton Utrecht september 2012 (in de leeskamer ter inzage)
- Economische effectrapportages Tour Rotterdam 2010 en Giro Utrecht 2010 (in de leeskamer ter inzage)
- GEHEIM bijlage 1 Vier scenario's Tour de France
- GEHEIM bijlage 2 Financiële uitwerking van de scenario's kosten en dekking

Eerdere besluitvorming

Overname door gemeente van initiatief voor kandidaatstelling van Stichting Tour sous le Dom (2004)

Haalbaarheidsonderzoek naar kandidaatstelling (2005)

Aanbieding bidbook aan ASO (2006)

Sportnota 2011 - 2016 en uitvoeringsprogramma, "Utrecht podium voor talent" (2011/2012)

raadsbesluit**Gemeente Utrecht**

Opgesteld door Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling
Ontwikkeling

Kenmerk 12.099172

Vergadering Commissie

Vergaderdatum 29 januari 2013

Geheim

Scenario's Grand Départ Tour de France Utrecht

Besluit

- 1 de door het college opgelegde geheimhouding van dit raadsvoorstel conform artikel 25, derde lid Gemeentewet te bekrachtigen;
- 2 het college op te dragen bij de verdere uitwerking van de Grand Départ Tour de France Utrecht een begroting en een dekkingsplan op te stellen, voor de dekking van de kosten uit te gaan van publiek-private financiering en daarvoor het verkennend overleg met publieke en private partners te intensiveren;
- 3 de intentie vast te leggen om de dekking van de gemeentelijke bijdrage voor de organisatie van de Grand Départ Tour de France Utrecht onderdeel te maken van de integrale afweging bij de Voorjaarsnota 2013 en definitief te besluiten over begroting en dekking van de organisatie van de Grand Départ Tour de France Utrecht bij de Voorjaarsnota 2013;
- 4 een richtinggevende uitspraak te doen over de uitstraling die de gemeente Utrecht met haar partners voor het organiseren van de Grand Départ Tour de France Utrecht moet nastreven, conform de uitgangspunten van ons college en
- 5 een richtinggevende uitspraak te doen over het bedrag dat vanuit gemeentelijke middelen in cash extra beschikbaar zou kunnen worden gesteld voor het organiseren van de Grand Départ Tour de France Utrecht, conform de uitgangspunten van ons college.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op

De griffier,

De burgemeester,